

Година 2021 Издање 16
Глас Опленца
SCA Oplenac Newsletter

www.oplenac.ca

На важном задатку... Опленец и ми

**Уметнички
Директор**

Саша Богунковић

Етнокорееолог - Специјалиста
за традиционалну народну
игру

Свако поколење наслеђује од својих предака велики број тековина о којима мора да положи рачун потомцима. У којој мери је то успело да сачува? Да ли је показало довољно разумевања за све поштене напоре и довољно љубави за сва спонтана стварања ума и срца оних небројених незнаца којима дугује за многу радост? Да ли је примљено наследство предато нетакнуто? Најозбиљнија оптужба која би могла пасти на једну генерацију била би да је због њеног немара пропало нешто што је дубоко урезало животе појединаца и читаве етничке заједнице, вршећи благотворан утицај. Од свега онога што је у животу наших дедова значило доживљај; који је у њима ментално одјекнуо и тако утицао на њихово формирање; који је бојио ствари из њиховог спољног и унутрашњег света и био је предуслов да будемо такви какви јесмо. Ништа од овога не би смело да буде далеко, туђе и равнодушно.

Преживљавајући мутне и болне дане, наш народ је, као што је познато, задржао у себи свету искру која се распламсала у свакој прилици, сведочећи о животној снази и неисцрпном богатству унутрашњег живота оних који нису знали шта значи бити прегажен.

Читав сплет патње и страдања, сплет различитих интереса и прегнућа, сплет грцаја, поклика и полета, изражен у нашим народним песмама, мелодијама, везовима и другим народним стваралаштвима, не може остати без утицаја на касније генерације.

Без обзира да ли смо тога свесни или не, он остаје моћан фактор у нашем животу, баш као што ће неприметно утицати на духовни, ментални и морални развој будућих нараштаја. Веза између ових скривених животворних сила у прошлости и нас толико је велика и природна, да не би било само неопростиво али и несхватљиво ако бисмо према њима показали немар.

Ако човеку у смеру сакупљања и проучавања наших народних игара оде у подручја где су добро очувани стари облици игре, имаће прилику да на сваком кораку види колико је јака веза између ових остатака из прошлости и данашњице.

Зоран у ношњи Дрварског краја (опленчева колекција)

Прикупљене игре, објављене и необјављене, не само да то потврђују, већ и премашују наша очекивања. Јер, што више упознајемо орску традицију разних региона, то нам се више чини њена вредност. Непознати народни уметници, кореографи, могли су, поред велике разноликости у погледу облика, покрета, корака, ритма и осећања, да уведу наше традиционалне игре и велике техничке захтеве, уз очување све лепоте директног, чистог и непретенциозног стварања. Зато се погледи домаћих и страних уметника и научника све више управљају ка овом нашем великом националном благу.

Народна игра је део идентитета српског народа.

Наша дужност у Опленцу је да се свим срцем залажемо за очување наших народних игара.

У друштву се посебно негује и чува и народна ношња која је права вредност и богатство.

Најмасовнија секција је одувек била фолклорна кроз чије редове су прошли играчи свих узраста, а међу њима и многи врсни играчи.

Сваки наступ наших фолклорних ансамбала је одговорност да се наша игра покаже у оригиналном облику, а у исто време свако наше извођење народних игара доприноси да се ово наше национално благо сачува од заборавља.

Због тога су годишњи концерти опленчеви велики празници.

Препуне сале тих вечери својом сценом подсећају на бајку или пре на неко место „тамо далеко“ између сунца, магле и загрљаја ветрова.

Уз увек уигран и упеван ансамбл, уз музику и песму која је дизала публику на ноге остаје увек много похвала и аплауза.

Тако тих вечери изгледају светла позорнице, а шта је иза тога...?

Концерти од скоро три сата са мало академског закашњења (док је прошла трема и повратио се сигуран глас девојке која има част да отвори концерт) уобичајена неизвесност пред наступ свих играча, оркестра који још једном проверава ноте, иза свих њих стоји мукоотрпан рад од скоро годину дана састављања кореографија, писања аранжмана, певачких, играчких и оркестарских проба – задњих недеља много учестилијих и много дужих проба, уз много зноја, труда. И све то се заборави оног моменат када се светла и камере упале, када забљеште рефлектори и крену први тактови, све се тада стопи у једну мисао и жељу „да успе“.

Питате ли било кога од чланова Опленца, рећи ће Вам да је наступ пред својом публиком нешто посебно, изузетно важно и одговорно, нешто за шта се „живи и ради годинама“. А ради се као у свим великим породицама, где свако има задужење и свачији рад као карика се надовезује једна на другу да би добили оно што се зове успех. И заиста, живот у друштву нас је научио да се само тако опстаје.

Сви ови људи радили су и раде, стварајући великог срца са пуно љубави за своју публику, за своје, за Србе, а за узврат добили су највеће признање – аплауз, искрен стисак руке и топао људски загрљај уз речи:

**“ПЕСМА И ИГРА ЈЕ ДУША ЧОВЕКОВА И
НАРОДНА”**

Глас Опленца Редакција

Уредник / Editor and Chief

Драгана Вараклић

Сарадници / Correspondents:

Саша Богунковић

Милош Мутапчић

Зорица Милеуснић

Насловна страна

Чланови Реп ансамбла Опленца:

Данка у свечаној ношњи младе околине Београда
(опленчева колекција)

Јован у ношњи момка из централне Србије
(опленчева колекција)

Фотографије / Photos:

Марија Већански

Дизајн и припрема за штампу / Design

Драгослав Минић

Маша у свечаној ношњи Пчињског округа
(опленчева колекција)

Ана В. у свечаној ношњи удате жене Књажевца и
околине (опленчева колекција)

Јулиа у ношњи девојке из Врањског Поља

Александра Т. у свечаној ношњи српске девојке из
западне Славоније (опленчева колекција)

РАЗЛОЗИ УСПЕШНОСТИ СКУД ОПЛЕНЦА

Стара пословица каже колико уложиш толико ће ти се и вратити или како радиш тако ће ти и бити.

Ништа се током вишедеценијске еволуције Опленца у српску културну институцију за шта важи данас није десило игром случаја. Од самог оснивања па до данас опленчева мисија је била да се српска култура и традиција сачувају и пренесу на млађе генерације у оригиналном облику. Једини начин да се то постигне је да се на главним стручним позицијама налазе стручни људи, па је један од највећих разлога Опленчеве успешности огромно улагање у уметничке руководиоце друштва. Опленцац је увек за уметничко руковођење друштва ангажовао најпознатије и најпризнатије професионалце чија је специјалност српска фолклорна баштина. Када се год долазило у ситуацију да се тражи особа за позицију уметничког руководиоца у Опленцу се увек тежило да се нађу људи који су у овој области у Србији били у првих три по мишљењу стручњака судећи по њиховом раду, препознатљивим кореографијама и искуству.

И тако су свој печат у раду друштва оставили Србољуб Нинковић, Владимир Спасојевић, Радојица Кузмановић и у најновије време Саша Богуновић. Ови великани српске фолклорне баштине, свако на свој начин су допринели да Опленцац прерасте у културну институцију за пример када су квалитет рада и презентације у питању.

Морамо бити одговорни нарочито у ситуацијама када се бирају људи који креирају културне програме за децу и омладину свих узраста јер се потомци не смеју погрешно учити. У овом процесу морамо тражити аутентичност и оригиналност јер је процес учења јако важан у развоју младих поколења и њиховом схватању ко су и одакле су.

У Опленцу се та улога учитеља увек схватала и данас схвата веома озбиљно јер је већи грех учити некога погрешно него га никако не учити. Квалитет рада културних секција је директно реципрочан квалитету људи задужених за креирање програма и у Опленцу се то увек има у виду, а захваљујући овим напорима деца и омладина у Опленцу имају привилегију да уче од најбољих.

И наравно резултати су видни и причају сами за себе. Очигледна доминантност опленчевих фолклорних ансамбала свих узраста у српским заједницама и на сценама Северне Америке и Европе по квалитету презентације је директан производ рада ових стручњака.

Изванредни услови рада у згради Опленца су такође допринели свим опленчевим успесима као и заједнички напор спонзора и волонтера да се концерти и успешне презентације онога што се у Опленцу учи прикаже другима. Успешним презентацијама опленчевих културних програма допринела су и улагања друштва у колекције народних ношњи од којих су неке изложене у овом издању Гласа Опленца. Улагања у све аспекте рада доносе резултате. Опленчева мисија је да постоји због српске културе и традиције, да је чува, преноси и показује и све што има и заради кроз чланарине и културне догађаје, СКУД Опленцац као непрофитна организација у своју мисију и улаже. То је магични круг рада и улагања у коме се у Опленцу вртимо скоро три и по деценије и који показује магичне резултате. То је једини начин и разлог успешности опленчеве културне мисије и због чега би Опленцац требао да буде мисија свих Срба.

Данас, због свега овога, опленчева деца и омладина, обучени у ношње из опленчеве богате колекције, плене сцену а они који су имали прилику да их гледају у акцији одлазили су оплеменењени знањем и лепотом српске песме и игре који су увек најлепши начин да се представи свету српски народ. Опленчева омладина прича српску причу већ више деценија кроз предивне концерте које изводе широм Америке, Канаде и у Европи. Једном приликом током тих њихових концерата седела сам у публици у Лос Анђелесу и била сведок како гледаоци плачу и благосиљају наше играче за уживање које су им приредили тако далеко од родне Србије. Била сам и сведок како их публика у Ванкуверу није хтела да пусти са сцене по завршетку концерта, а наша омладина ношена аплаузима је играла бис иза биса све док је у њима било снаге. Била сам и сведок када су после наступа на полувремену фудбалске утакмице у Чикагу на сред стадиона онако обучени у народне ношње скандирали Србија, Србија...

Опленцац има звезду у руци, која сија и греје. Она је направљена од хиљада мањих звезди српске младости која је до сада кроз Опленцац прошла. Ми ту звезду не држимо затворену у шаци већ је она изложена на отвореном длану испружене руке како би њена топлина огрејала што више нас чекајући да се у њу стопе неке нове „младе, будуће звезде“.

Добродошли у Опленцац српски народе, пријатељи, гости, добри људи!

Пандемија ће проћи, а ми ћемо се опет срести у нашој српској кући коју брижно чувамо за све нас а највише за нашу децу

и омладину јер богатство искуства коју они проживе у Опленцу кроз учење, песму, игру, дружења и путовања не може ништа да замени.

Драгана Вараклић, поносни дугогодишњи волонтер СКУД-а Опленцац

Данило у свечаној ношњи из Бачке (опленчева колекција)

Ана у ношњи Белопланичког поља (опленчева колекција)

Зоран у момачкој ношњи Влаха унгуеана (опленчева колекција)

Јована у ношњи младе Срба западне Славоније (опленчева колекција)

СКУД ОПЛЕНАЦ СЕКЦИЈЕ

НАРОДНИ ОРКЕСТАР

Без добре музике, нема ни добре кореографије, ни добре песме, ни уживања публике, играча и певача на уметничким вечерима и концертима које СКУД Опленец реализује, што само по себи описује значај оркестра у раду друштва. Оркестар СКУД Опленец је увек отворен за пријем нових чланова.

Поносни смо на наш оркестар, на све његове чланове, професионалце, на придружене чланове, образоване музичаре који кроз СКУД Опленец добију прилику да широком аудиторијуму покажу своје музичке моћи, али и на оне који са скромним предзнањима дођу да уче кроз наш методолошки и искуствени концепт рада и стварања. Аматерско посвећење српској етно традицији у оквиру оркестра Опленца даје низ бенефиција свим његовим члановима. Поред уживања кроз дружења и путовања по Северноамеричком континенту, Европи и свету, бављења музиком у једном оваквом оркестру где се осим српске често засвира и нека мелодија популарне

музике са свих светских меридијана, чланови оркестра Опленца имају прилику да се музиком баве и стичу знања од стране најбољих стручњака које ова средина и Србија имају.

ХОР

Музика, песма и игра су суштина културно уметничког изражаја људи са специфичностима које одликују сваки народ посебно. У Опленцу се гаји музика, песма и игра српског народа. Хор одраслих својим разноврсним програмом негује и чува од заборавља српске песме и на овом поднебљу, Дружења кроз песму у Опленцу и на гостовањима су незаборавна искуства.

Својим наступима хор СКУД Опленец обogaђује културно забавне вечери и живот српске заједнице. Чланове хора окупља љубав према српској песми и жеља да се од заборавља сачува овај део српске културно уметничке баштине кроз програме осмишљене и вођене стручном диригентском палицом.

ШКОЛА СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Програм који У Опленцу радимо у оквиру школе српског језика је намењен деци од првог до осмог разреда основне школе са мисијом да се деци омогући да поред фолклора, песме и игре додатно уче српски језик. Програм је направљен по угледу на програме српског језика за те узрасте у Србији.

Часови српског језика су повољно на распореду суботом одмах после проба фолклора тако да и деца која похађају фолклор тај дан могу да наставе са часовима српског језика после проба фолклора. Деца која похађају часове српског језика у Опленцу могу да науче да пишу, читају и говоре српски језик уколико немају никакво предзнање, а они који већ имају неко предзнање могу да у оквиру часова српског језика наставе усавршавање знања. Часови српског језика у Опленцу су велика помоћ родитељима чија је жеља да им деца науче српски језик што боље могу.

SCA OPLENAC HALL RENTAL & CATERING

2 NEW HALLS - CAPACITY OF 300 AND 100 PEOPLE

895 Rangeview Rd, Mississauga, ON email: info@oplenac.ca

www.oplenac.ca

ЕТНОКОРЕОЛОШКЕ ОБЛАСТИ СРБИЈЕ

Николина у ношњи девојке Влаха царана, Кобишница (опленчева колекција)

Милка у свечаној ношњи свекрве Косовског поморавља (опленчева колекција)

Своје обећање испуњавамо и у овом броју Гласа Опленца. Настављамо објављивање радова у којима вас ближе упознајемо са српском народном игром (плесом). Учећи више о самој Српској игри, учимо и на који начин да најбоље сачувамо њену традицију.

Представимо Вам етнокорелолошке целине Србије, као систематску поделу игара за њихово лакше упознавање и представљање, и то прво централну Србију, потом Западно, Југоисточну, Северну и Североисточну Србију са свим одликама сеоских игара у колу, према изучавању етнокорелологије у Србији.

Кренимо редом да представимо укратко етнокорелолошке целине са којима ћемо се до детаља бавити и у наредним издањима Гласа Опленца.

Централна Србија је претходна два века имала доминантну историјску, политичку и економску улогу у односу на остале крајеве Србије, те се све то одразило и на њено играчко наслеђе.

Ова њена историјска „предност“ која се огледала у обнављању српске државе (најпре кнежевине, потом краљевине), постаје извор за многе делатности, па и за специфичан развој игара у колу, не само Србије, него и некадашње Југославије.

Етнокорелолошку целину централне Србије чине више мањих области које се, по својим одликама игара у колу, све уклапају у играчку целину централне Србије.

Требало би напоменути да се за централну Србију врло често чује синоним Шумадија и

Поморавље (две највеће целине), те се све игре које су долазиле из ње називају општим именом шумадинка, без обзира на то која се игра крије иза њега.

Етнокорелолошку област централне Србије чини више мањих предеоних целина које се, посматрано шире, све уклапају у њу.

Те целине су: београдска околина (Посавина и Подунавље), Космај, Качер, Гружа, Горња и Доња Јасеница, Лепеница, Левач, Темнић, Белица, Поморавље (Велика Морава), Ресава, Крушевачка жупа, Расина, Шумадијска Колубара, Таково и Рудничко Поморавље.

ПОТОМЦИ ТРИЈУ МИГРАЦИОНИХ СТРУЈА

Веома је важно истаћи ко су носиоци играчког репертоара ове етнокорелолошке целине, односно ко су њени становници. Чине га потомци трију миграционих струја: динарске, косовско-метохијске и вардарско-моравске. Ако се повуче замишљена линија од Авале, преко Космаја, Букуље, Венчаца, Опленца, Црног врха изнад Крагујевца, па се скрене између Груже и Лепенице западно од Левча и Темнића и пређе Западна Морава код Трстеника, образује се граница која дели становништво централне Србије. Западно од ове линије смештени су потомци динарских, у Левчу и Темнићу косовско-метохијских, а у Белици вардарско-моравских досељеника, а у долини Мораве мешало се становништво свих метанастижних кретања. Узајамно прожимање досељеника после извесног времена створило је човека посебног менталитета, бистрог ума, специфичног

расуђивања, проциљивог и способног да се снађе у свакој прилици. Све поменуте особине људи овог простора дошле су до изражаја и у играма, што се нарочито огледа у стилу играња. Сасвим је логично да се у средишту ове етнокорелолошке области налази њен најкарактеристичнији играчки репертоар, према којем се све пореди и одређује. Што се више иде ка њеном ободу, ка такозваним прелазним етно целинама, уочава се утицај етнокорелолошких области које окружују централно етнокорелолошко подручје. Он се огледа како у играчком репертоару, тако и у музичкој пратњи, стилу играња, облицима игара и другом.

ДЕСЕТ КЉУЧНИХ ИГАРА

Окосницу репертоара централне Србије чини десет игара. То су: шетња (шета, повоз, шеталица, шетаљка, одмор), девојачко коло (нова влахиња), коло у три или коло у шест (кокоњеште, старински кукуњеш, моравац... жикино коло, џамбаско коло, посејо деда три леје лука, Мито, Митанче, шестица...); старинска влаина (гајдица, поломка, ситниш, рудичанка, колубарчица, ситно напред, крива...); осмица; тројанац (од пет тактова); ђурђевка (ђурђевка у месту, повозна ђурђевка); поп-маринково коло; ретко коло (моравско коло, народно коло) и четворка (чачанка, тасино коло и тако даље).

Наведене игре су проучаване према играчком обрасцу, а не називу. У нашој традиционалној орској пракси веома често се иза истог назива крије више играчких (корелолошких) образаца или за исти играчки образац постоји више назива.

ШЕТЊА ЗА ПОЧЕТАК

Момци или ожењени људи отпочињали су шетњом (шетом) играње на играчким скуповима, и то често уз вокално – инструменталну пратњу, дајући потребан значај како почетку играња тако и самој игри. Након што се она изведе следиле су друге игре по жељи коловође.

ШТА ЈЕ ОБИЧНО КОЛО

Не само у централној, већ безмало и у читавој Србији најчешћа је игра чији је назив данас сведен само на једну реч коло, а то је у суштини коло у три или коло у шест (назив који се користе у селима централне Србије). Њен кореолошки образац састоји се од осам тактова, има безброј варијанти, разнолику музичку пратњу и много назива.

СТИЛ ИГРАЊА

„Одоздо“ или „одозго“

Стил играња у овој етнокореолошкој целини веома је занимљив на нашим просторима нигде се игра толико не кити и не улепшава. Основни играчки образац се украшава поскоцима („одоздо“ или „одозго“), преплетима, заплетима, треперењем, поцупкивањем, застакљивањем, варалицама, ударима (ноге о ногу), променом ритма у једном такту, усложњавањем корака (поврћањем броја изведених корака у једном такту).

РИТМИЧКА ШЕМА

То је најчешће четвртина две осмине, што извођењем даје извесну опуштеноост, те се посматрашу чини да се играшки обрасци ове

Милица у ношњи из југоисточне Србије, Стара Планина, Пирот (опленчева колекција)

шири између трећака и кеца. У литератури се могу наћи подаци да су се у прошлости играчи држали за појас, међутим, кроз цео прошли век играчи у колу држали су се за руке пуштене низ тело. Сродници су се могли држати под руку, а такав начин држања јавља се и при извођењу уводне игре на играчким скуповима – шетње.

Тиана у свечаној ношњи удате жене из Баната, (опленчева колекција)

МУЗИЧКА ПРАТЊА

Музичка пратња игара у овој етнокореолошкој области је вокално-инструментална и инструментална (не односи се на обредне, већ само на забавне игре). Најзаступљеније су свирале и гајде, нешто мање двојнице. На пратњу игара великог утицаја имали су Цигани виолинисти, који су у прохујалим вековима били забављачи у многобројним хановима и коначиштима у долини Мораве. Остајући на овим просторима, они су као професионалци прихватили пратњу игара свирајући наше мелодије. Њихов звук допуниће хармоника која се појавила почетком XX века и освојила многе музичаре у овој области. Подсетимо на наше најпопуларније хармоникаше Мију Крњевца и Радојку и Тинета Живковића.

области изводе спонтано, складно, лепршаво, логично, некако природно. Међутим, за такав начин играња потребно је велико играчко умеће и проживљавање игре. Управо се кроз тако маштовито украшавање основног играчког обрасца испољава менталитет становника централне Србије, њихово поимање лепог, домишљаност играча изражена је разноврсним украсима, којима се основни играчки образац веома често толико преобликује да га је тешко препознати.

КОЛОВОЂА И КЕЦ

Најзаступљенији облик игре је полукруг са истакнутом улогом првог играча – коловође и последњег – кеца. У неким целинама постоји и трећак, други играч (мушкарац у колу). Између коловође и трећака може ући само једна играчица, а коло се увећава, односно

Маја у свечаној ношњи удате жене Књажевачког краја (опленчева колекција)

Зорица у свечаној ношњи младе из Лике (опленчева колекција)

СЕМИНАР У МИЛВОКИЈУ

Прошле године у фебруару нас троје опленчевих асистената (Никола Калацановић, Дејана Милеуснић и ја) имали смо прилику да учествујемо на семинару за руководиоце фолклорних друштава у Милвокију где је домаћин био Српски Фолклорни Ансамбл (СФА) Шумадија. Путовали смо заједно са нашим другим и трећим ансамблом који су гостовали на међународном концерту "International Evening" што се одржава у складу са семинаром сваке године. Семинар је трајао три дана, учили смо о играма и песмама Срба из Неготина, Влаха из Халова, а и обновили знање о српским играма из Западне Славоније. Тамо су били наши пријатељи са којима смо већ имали заједничке наступе – Фолклорни Ансамбл Дукати и Бисери (Чикаго), СФА Коло (Хамилтон), Културно Уметничко Друштво Авала (Монтреал), домаћин СФА Шумадија као и уметнички

ИЗ ДНЕВНИКА ИГРАЧА

Аутор: Зорица Милеуснић

руководиоци других фолклорних група из Америке и Канаде.

Путовали смо аутобусом и одмах по доласку у Милвоки сместили смо се у хотелске собе. Убрзо затим други и трећи ансамбл су отишли у разгледање града, а ми смо се спремали за семинар често погледавајући на сат да не закаснимо јер смо знали да ће домаћин Мајкл Малић строго водити рачуна о времену да бисмо стигли све да одрадимо. Прве су нам добродошлицу пожелеле играчице и учеснице семинара Александра из СФА Шумадија и Катрин из "Ethnic Dance Theater" које су дошле по нас у хотел и одвезле нас на место где се одржавао семинар.

Распоред рада је био интензиван, поготово у петак вече јер смо тек стигли, али смо успели да издржимо. После предавања које је трајало до 22,00 остали смо на дружењу неко време, али нисмо могли дуго јер нас је умор савладавао. У суботу ујутро по нас су аутом дошле играчице СФА Коло Хамилтон. Били смо још увек поспани, али возећи се уз веселу музику сви смо се заједно брзо разбудили и осећали спремни за нови радни дан на семинару.

Почели смо предавањем о српским народним играма из Западне Славоније које је држао наш уметнички директор Саша Богуновић, а нас троје асистената смо му помагали у показивању елемената и игара логовац, пресекача, кукуњеш и тарабан. Поред тога учили смо српске игре из Неготина

и влашке игре из села Халова, а предавач је био кореограф Милорад Руњо, уметнички руководио Српског Културног Центра "Стеван Мокрањац" Беч. Опленцац у свом репертоару има игре из села Кобишнице, околина Неготина, али игре које смо вежбали на семинару су нам биле нове - фућкавац, осмица, поповичанка, самплета и тудорка. Никад до тада нисам присуствовала семинару па ми се чинило да ће то бити дугачко и напорно као на послу, где је слично радно време, али је све брзо прошло уз игру, песму и добро друштво. Увече смо уживали у програму који су приредиле српске и међународне фолклорне групе са територије Северне Америке (Латвијци, Румуни, Украјинци, Норвежани, Бугари, Полинезијци, Африканци...), а одмах после уследила је журка. Ту смо надокнадили пропуштено од претходне вечери дружећи се са учесницима семинара и гостима концерта.

У недељу рано ујутро морали смо назад за Торонто па нисмо били у могућности да присуствујемо трећем дану семинара, тако да смо у аутобусу сређивали утиске и одмарали се од радног викенда. Захвални смо Опленцу, организаторима семинара и предавачима на свему што смо научили и на незаборавном дружењу.

"ФОЛКЛОРАШИ ШИРОМ СВЕТА"

Пошто су од почетка априла прошле године престале пробе у Опленцу због пандемије посветили смо се новом изазову. Наш музички директор Милош Мутапчић заједно са својим братом Миланом и нашим уметничким руководиоцем Сашом Богуновићем иницирали су акцију да се сниме спот за песму "Ово је Србија". Учествовала сам заједно са доста певача првог ансамбла и свирача опленчевог оркестра. Можда је њима требало мање времена да науче и сниме песму, али мени је то трајало неколико дана, иако је спот краћи од 5 минута. Дали смо све од себе и на крају били срећни и задовољни што смо били део једног таквог подухвата заједно са фолклорашима из још 17 земаља. Верујем да организатори нису у почетку очекивали да ће бити толико заинтересованих певача и свирача, али сви смо желели да дамо свој допринос.

Сезона 2020/2021

Током лета 2020. нисам била сигурна како ће изгледати сезона 2020/2021, али сам знала да желим да будем асистент чим почнемо са радом. Због пандемије пробе су биле другачије него претходних година, нисмо се држали за руке у току игре и нисмо имали певање.

Зорица, Дејана и Никола, са неким од чланова семинара за асистенте у Милвокију, САД

Одлучили смо да мало више пажње посветимо загревању на почетку и истезању на крају пробе. Знајући да је доста физичких активности за децу и омладину отказано, хтели смо да допринесемо спречавању повреда и јачању мишића који су потребни за играње. У току рада са млађима, као што сам и очекивала, деца различитих узраста су имала различите способности, али су сви савладавали вежбе и напредовали из недеље у недељу. Било ми је јако жао кад смо морали да прекинемо рад због пандемије јер су деца тако изгубила и ову активност и шансу за дружење. Надам се да су сви добро и да су нашли неке друге начине да се виђају са другарима и да буду физички активни док се не вратимо у салу.

КВИЗ “ФОЛКЛОР ОНЛАЈН”

Једна нова текућа активност за неке од нас је учешће у квизу “Фолклор Онлајн” који организује Фолклор Магазин.

„Фолклор Магазин“ серијалом ТВ емисија едукативно-информативног карактера презентује пребогату ризницу српске традиције као највишу уметничку форму. (са званичне Фејсбук странице Фолклор Магазина)

Прошле године код нас овде, а и у свету, уведене су рестрикције које још увек трају, тако да многе фолклорне групе нису могле неко време, или још увек не могу да одржавају пробе. Уз то, није било могућности да се 2020. године одржи Међународна смотре фолклора у Београду на којој се, иначе, такмиче српске фолклорне групе из целе Европе.

Наши пријатељи из Српског Центра Штутгарт су нам причали о искуствима са смотре док смо се дружили са њима на турнеји 2019. године.

OUR QUALITY IS THROUGH THE ROOF

416-457-9047

info@countryroofinginc.ca

www.countryroofinginc.ca

Да би се одржао такмичарски дух, Фолклор Магазин је организовао квиз под називом “Фолклор Онлајн” у којем се многобројне српске фолклорне групе из целог света такмиче и проширују своје знање о српској традицији. Тако и ми који не живимо на европском тлу имамо прилику да учествујемо пошто је све преко интернета. Опленца представљамо нас троје из првог ансамбла – Никола Калацановић, моја сестра Дејана и ја. Ту је сваки пут и наша саиграчица и другарица Милка Батак да нас подржи и представи још неку ношњу из опленчеве богате колекције.

Квиз “Фолклор Онлајн” можете пратити на званичној страници Фолклор Магазина, или на Youtube каналу “Folklor Online”.

За квиз се припремамо тако што гледамо претходне епизоде и претражујемо српске песме, игре и ношње. Кад год наиђемо на

потешкоће ту је наш уметнички директор Саша увек спреман да објасни оно што нам није јасно. Доста нам је помагао и помаже наш млађи брат Јован, играч трећег ансамбла и члан опленчевог децјег оркестра где свира кларинет и тамбурицу. Он на интернету налази информације о музичким инструментима и прича нам о њима, а помаже нам и док се преслишавамо из свих области квида недељу дана пред снимање. Овом приликом желим да се захвалим свима њима као и техничком тиму задуженом за снимање.

Иако већ дуго играмо и учимо од наших кореографа нисмо ни свесни колико тога још има да се учи о пребогатој српској традицији. Пошто живимо далеко од матице земље и немамо често прилику да идемо на предавања и семинаре о српском фолклору драго ми је што сам искористила пружену шансу да учествујем на квизу и научим више о српским народним играма, ношњама, обичајима, инструментима, пословицама и тако даље. Раније нисам ни помишљала да ћу оволико читати о свему томе јер сам се некако, као и сви, губила у обавезама и увек сам имала осећај као да је премало времена. Углавном је моје учење српског фолклора било ограничено на то колико сам пута могла отићи на пробу или наступ. Сада, кад ми се чини да је свет мало успорио, добила сам слободно време које могу да посветим учењу.

Срећна сам што су Опленца и његови чланови, од најмлађих до најiskusнијих у свим областима рада, током претходних година имали вољу и жељу да се окупљамо и заједно чувамо српске обичаје и културно наслеђе.

У нади да ћемо се ускоро опет видети, заиграти и запевати у пуним салама и на веселим забавама поздрављам Вас.

СЛУШАЈТЕ НОВЕ ПОДКАСТЕ НА

СРПСКО КАНАДСКИ ЧАСОПИС
О СРБИМА И СРПСКОЈ
КУЛТУРИ ШИРОМ СВЕТА

SPOTIFY, APPLE PODCAST,
GOOGLE PODCAST, PODBEAN

SAN

www.sanmagazine.ca

NEW PODCASTS AVAILABLE ON

SERBIAN CANADIAN MAGAZINE
ABOUT SERBIAN CULTURE AND
PEOPLE AROUND THE WORLD

SPOTIFY, APPLE PODCAST,
GOOGLE PODCAST, PODBEAN

Милица и Никола у свечаној пошњи девојака и момака из Баната (опленчева колекција)

Дејана и Стефан у ношњи Косовског Поморавља (опленчева колекција)

МУЗИКА ЈЕ ДЕО НАС

Тешко је за објаснити али музику можете осетити скоро свим својим чулима. Стално нас прати и неодољиви је део наших живота. Слушамо је код куће, у колима, на концертима, забавама, у продавницама, поред логорске ватре, на плажи или скијашкој стази. Она је све оно што је супротно тишини. Испуњава и обогаћује наше животе у свим аспектима, омогућава нам да искусимо невероватне тренутке среће, а поседује и моћ да нас дирне до суза.

Из личног искуства, препуштен музици, да ме води кроз живот, долазимо и у Канаду, у СКУД Опленца. Ту затичем скуп од десет, петнаест зрелих људи, страствених заљубљеника у инструмент који свирају, заљубљеника у музику. Велики народни оркестар нашег Опленца, који сада већ у континуитету ради више од деценије успешно се бави очувањем нашег традиционалног звука тј. музике. Фантастичан тимски дух унутар Опленчевог оркестра, солидарност међу члановима донео је високе резултате како на многобројним концертима које у току године организујемо тако и на самим турнејама.

Иако су сви индивидуалци, јединствени по одабиру музике коју слушају, пожртвованост у Народном оркестру СКУД-а „Опленца“ испољио је њихову велику професионалност према и овом музичком жанру. Ђека и Раде рокери, Исидора, Данијел и Емили класичари, Синиша, Тасе и Данило народњаци, само је показатељ да је овој екипи добродошао свако ко воли музику и жели да се додатно усавршава на неком од одабраних инструмената, што показује из примера Михајло, који је музиком почео да се бави кроз компоновање а затим се определио и да засвира виолину, Раде фрулаш и многи други.

Научно је доказано да стварање музике има позитиван утицај на мозак и читав нервни систем. Док неко свира на неком инструменту различити делови мозга бивају подстакнути, па се стварају нове неуронске везе и мреже. Наиме, тада је потребно мислити брже него што инструмент свира. Бављење музиком повећава способност концентрације и интензивно тренира менталну и физичку меморију. Музика јача везу између ума и тела и омогућава њихово хармонично функционисање.

Знајући све ово, да музика помаже деци у раном развоју свог одрастања 2018. Године покрећемо музичку школу и дечији народни оркестар. После свега пар месеци свирања сва та наша деца излазе пред публику и са пригодним музичким нумерама потврђују наш првобитан осећај: да они то могу!

Стим сазнањима, крајем 2019. године покрећемо тамбурашки оркестар, на жалост нисте имали прилике још да их чујете уживо због пандемиолошке ситуације, али морамо вам признати да су вредни, све време раде онлајн и нестрпљиво чекају њихово прво представљање публици.

Задовољство нам је што смо успели да организујемо још један велики пројекат са Фолклорашима широм света и снимимо песму „Деца су украс света“ у којој имате прилику да видите сву ову нашу талентовану дечицу.

Желимо да помогнемо сваком детету да кроз музику створи емоционалне темеље и да изграде самопоуздање, јер кроз музику они то најлакше добијају. Позив је отворен за све узрасте, за оне који желе да науче да свирају неки инструмент или можда већ свирају па желе да буду део овог тима. Придружите нам се!

Уметност има улогу у образовању да помогне деци да буду своја уместо да буду као сви остали. Музика и ритам проналазе пут до тајних делова душе. Није ни чудо што кажу

да музика почиње тамо где се завршавају могућности језика.

Милош Мутапчић
СКУД Опленца Музички директор
Дипломирани музички продуцент

Милош на концерту

NS VIDEO
Wedding Video
Event Video
Concerts
Celebrations
647-880-2357
darko@nsvideo.ca

JANA SPANOVIC
AWARD-WINNING REAL ESTATE BROKER
AND FOUNDER OF PRIMA HOMES

(416) 879 1536
JANA@PRIMA-HOMES.COM
WWW.PRIMA-HOMES.COM

Let us be your realtors for life!

- **FLEXIBLE** commission plans
- **PROPERTY MANAGEMENT** for investments
- **INTERNATIONAL** real estate opportunities
- **FREE** professional staging report
- **FREE** professional photography + virtual tour
- **CLIENT APPRECIATION + WORKSHOPS!**

(Chance to win **FREE** Caribbean trip,
Niagara Wine Tour, and more!*)

*Conditions apply.

iPro Realty LTD., Brokerage
33 Eglinton Av W C-12 Mississauga, ON L5R 3E7

ХУМАНИТАРНА ФОНДАЦИЈА
СТАРА РАШКА

Канадско Српска Хуманитарна Организација Стара Рашка је својим преданим радом у свом петнаестогодишњем постојању изградила поверење наших бројних донатора. Захвањујући несебичним годишњим прилозима наших кланова ми смо у могућности да испуњавамо свој цињ пружања помоћи сиромашној деци у Србији.

***Постаните се и Ви члан наше организације Стара Рашка
тако што ћете послати вашу донацију на адресу:***

Stara Raska

3148 Parkerhill Rd. Mississauga, Ontario, L5B-1V8

Телефон: 905-875-0396

www.stararaska.com

Tino Brelak

Vaš Mortgage Broker od povjerenja

Tino Brelak je Mortgage Broker sa preko 20 godina bankarskog iskustva, osnivač i Principal Broker nezavisne brokerske kuće Norseman Mortgages.

Kao ekspert za stambene kredite, Tino radi sa svakim klijentom na kreiranju individualne strategije i optimalnog rješenja.

Lic # 13264 Network Partner of
Mortgage Intelligence

CELL 416.305.4435 OFFICE 416.901.7246
tino@tinobrelak.com / norsemanmortgages.com
195 Norseman Street #9, Etobicoke, ON, M8Z 0E9

Jovan Knežević, CSA
Certified Senior Advisor

jovan@icoveryou.com

416.697.4723 *Plan for your future*

www.icoveryou.com

Life & Disability Insurance
Critical Illness Insurance
Visitors & Travel Insurance
Dental & Medical Plans
RRSP & RESP
Income Tax Services

YOUR HOME MAY BE WORTH WAY MORE THAN YOU THINK!

Call me for a **FREE** home evaluation **416-825-6960**

*Buying or selling a home is a big investment, both emotionally and financially.
You need the special skill of a proven real estate professional that specializes in your area.*

Mili Drapic

Real Estate Salesperson Sutton Group - Realty Systems Inc.

AN INDEPENDENT MEMBER BROKER

2186 Bloor Street W, Toronto, ON M6S 1N3

Phone: (416) 762-4200 Fax: (416) 762-6829

ORACLE RMS
INSURANCE RISK MANAGEMENT SERVICES

Have a Question? **416-220-2000**

www.oraclerms.com

We Specialize In Providing Insurance Protection To
Owners Of Small To Mid-Size Businesses

- ✓ **Commercial Insurance**
- ✓ **Personal Insurance**
- ✓ **Speciality Insurance**

Oracle RMS has been named a Top Brokerage in
Insurance Business Canada magazine!

EVERY CLIENT GETS A CUSTOM SOLUTION

At Oracle RMS we realize that your business is as unique as you are.
So we never write generic policies. Instead we take the time to get
to know you and your business so we can accurately assess all the
areas where you may be exposed to risk.

Then we work with our insurance companies to custom tailor an in-
surance solution to match your exact needs. As a result, you'll avoid
paying extra for things you don't need, and you'll have the peace of
mind knowing that we've got your future protected.

Our mission at Oracle RMS is to do all we can to make sure you
receive exactly the coverage you require.

Auto
Insurance

Home
Insurance

Travel
Insurance

Commercial
Insurance

Life/Health
Insurance

Bonding
Insurance

Ride/Home
Sharing
Insurance

Speciality
Programs

Landlord
Protection

СВЕТА ПЕТКА

И у хришћанској и у народној традицији светице су мање заступљене од светаца. На прсте се могу набројати оне чији је култ у нашим крајевима ухватио дубље корене. Једна од њих била је, свакако, св. Параскева, коју су у народу звали св. Петком или – удвојено – св. Петком Параскевом. Према црквеном предању, рођена је крајем X века у месту Епивате, у данашњој Грчкој. Добар део живота провела је у Јорданској пустињи, где је живела узорно, као испосница. Пред саму смрт вратила се у родни крај. Тамо је била и сахрањена. На њеном гробу почела су да се збивају разна чуда, па су многи желели да дођу у посед њених моштију. Посмртни остаци светитељке доживели су касније праву малу одисеју: пренети су прво у Трнов у Бугарској, затим у Влашку, а одатле, крајем XIV века, у Београд.

У многим нашим крајевима св. Петка је фигурирала као заштитница жена. Понегде је петак био посвећен овој девици и третиран као женски празник. Чак су му давали и назив женског рода петка. Каткад су жене празновале све петке, а каткад само неке од њих. Најчешће су празноване тзв. „тешке петке“ (које су падале пред велике календарске празнике), а понекад и „млада петка“ (која је падала у време месечеве младине). Било је доста жена које су се заветовале да тих дана ништа не раде или бар не обављају женске послове.

Св. Петки црква је посветила и посебан дан који се у народу називао Петковица, Петковенс Пејчин дан. И тај дан припадао је превасходно женама. И тада су жене постиле и уздржавале се од рада. Понегде су постиле читавих седам дана пред празник, а затим одлазиле у цркву и својој заштитници приносиле дарове. Неке су прибегавале и магији. Тако су, рецимо, у Височној нахији устајале пре изласка сунца и везивале око руке црвено плетиво које су звале „петковицом“. Скидале су га тек на дан св. Јована. Чиниле су то зато што су веровале да ће их „петковица“ заштитити од болова у рукама.

Као заштитница жена, св. Петка је била и заштитница рађања. У вези с тим, нека култна места посвећена овој светитељки била су мета женског ходочашћа. На пример, такав је случај био с рушевинама цркве св. Петке код Лапљег Села на Косову. На то црквиште

често су одлазиле нероткиње. Веровале су да ће та света жена моћи да им помогне, да их учини плодним. Но Петкина заштитна моћ није обухватала само жене већ и њихов пород. О томе нам говоре и нека предања.

Понекад је заштитна моћ св. Петке обухватала све слабе, немоћне, болесне. Приписивали су јој многа чудесна оздрављења. И данас неки верују да вода из

цркве св. Петке на Калемегдану у Београду поседује таква чудотворна својства. Био је обичај да се овој светици на њен празник меси посебан култни колач. Понегде се то чинило за здравље људи. У Грделици се у новије време на дан св. Петке одржава заветина. С празновањем се отпочело зато што је стока била масовно оболела. Од светитељке се, без сумње, очекивало да спречи даљи Помор.

24 HOUR EMERGENCY SERVICE

YOUR CHOICE FOR ELECTRICAL SERVICE AND MAINTENANCE

The needs of every individual client are important to us at **Delta B Electric**. Our focus of providing quality commercial, residential & industrial services

combined with an integrity promise has made us the first choice of many clients within Ontario, for over 17 years.

We deliver prompt, professional 24 hour support.

We believe in delivering superior service to our customers, our community and to each other as members of the Delta B Electric family.

COMPLETE DESIGN, SUPPLY AND INSTALLATION OF AUTOMATIC STANDBY GENERATORS.

For information please call **416-252-4762**

or email: doug@deltabelectric.com

Delta B Electric has a well-equipped fleet of service vehicles available for a quick response to any emergency, anytime, day or night.

www.deltabelectric.com

NORTHSHORE Dentistry.ca

Your first choice for advanced dental care.

- Family dentistry • Dental implants • Cleanings
- Surgery • Dentures • Orthodontics

Dr. Vladimir Bogdanovich is proud to sponsor and support Oplenac during these unprecedented times. I hope that we will return in full strength in the near future and continue enjoying in our Serbian heritage and culture.

We'll make your smile stand out!

BEFORE

DURING

AFTER

1 Hurontario Street, Unit 7
Mississauga, ON, L5G 0A3
Email: info@northshoredentistry.ca

Tel: 905-271-1422

ALL INCLUSIVE HOLIDAY DEALS ALL INCLUSIVE

SERBIA BELGRADE SERBIA

AllSeasons.org

All Seasons Travel

905.545.5900
travel@allseasons.org

f /allseasonsorg

i /_allseasons.org_

t /allseasonsorg

Vaša Turistička Agencija za sva putovanja! Dozvolite nam da uživate

Telectric Inc.
Amplifying Your Potential

Jelenko Tubic
Owner & Master Electrician

1034 Orchard Rd.
Mississauga, ON, L5E 2N9
416-464-6527
info@telectricinc.ca

Marija Vecanski
PHOTOGRAPHER

416-275-6366
marijavphotography@gmail.com
www.marijavecanski.com

Lifestyle & Events

KORDEx Inc.
Lawn Maintenance

971 Queen St. W.
Mississauga, ON, L5H 4E1
Tel: 416.602.4467
Fax: 905.271.6995
kordex.inc@sympatico.ca

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА ЗАЈЕДНИЦА
СРБИЈЕ

Д О Д Е Љ У Ј Е

П О В Е Л О У

**Српском културно-уметничком
друштву Опленац у Торонту**

*За вишедеценијску активност
на пољу очувања
српске културне традиције
у дијаспори. Канада*

Београд, 12. мај 2020. године

Генерални секретар
Милорад Алексић

Председник
Проф. др Зоран Аврамовић

O P L E N A C

SERBIAN CULTURAL ASSOCIATION

A WIDE RANGE OF ACTIVITIES FOR CHILDREN, YOUTH AND ADULTS

- TRADITIONAL SERBIAN FOLK DANCE
(FOLKLORE FOR CHILDREN AND YOUTH AND RECREATIONAL FOLKLORE FOR ADULTS)
- SCA OPLENAC ORCHESTRA (ADULTS)
- CHOIR (ADULTS)
- SCA OPLENAC ORCHESTRA (CHILDREN)
- SCA OPLENAC TAMBURA ORCHESTRA (CHILDREN)
- SERBIAN LANGUAGE SCHOOL (CHILDREN)
- DRAMA SCHOOL AND THEATRE (CHILDREN)

**PLEASE SEND REGISTRATION
FORM TO info@oplenac.ca
OR REGISTER IN PERSON
EVERY SATURDAY FROM
10 AM - 1 PM (SEP. - JUNE)**

SCA Oplenac offers professionally equipped dance halls and classrooms. The artistic programs are directed and instructed by top-quality professionals. SCA Oplenac is a unique non-profit cultural organization with a goal of preserving Serbian tradition and culture.

ALL ARE WELCOME!

**SCA OPLENAC 895 RANGE VIEW RD. MISSISSAUGA, ON, L5E 1H1
WWW.OPLENAC.CA • 905-274-6449**

